

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ І НАЦІОНАЛЬНИЙ БАНК УКРАЇНИ

ПОСТАНОВА

від 21 червня 1995 р. N 444

Київ

Про типові платіжні умови зовнішньоекономічних договорів (контрактів) і типові форми захисних застережень до зовнішньоекономічних договорів (контрактів), які передбачають розрахунки в іноземній валюті

Із змінами і доповненнями, внесеними
постановою Кабінету Міністрів України і
Національного банку України
від 28 липня 2004 року N 984

На виконання [Указу Президента України від 4 жовтня 1994 р. N 566 "Про заходи щодо впорядкування розрахунків за договорами, що укладають суб'єкти підприємницької діяльності України"](#) Кабінет Міністрів України і Національний банк України **ПОСТАНОВЛЯЮТЬ:**

Рекомендувати суб'єктам підприємницької діяльності України застосовувати під час укладання зовнішньоекономічних договорів (контрактів) типові платіжні умови зовнішньоекономічних договорів (контрактів) і типові форми захисних застережень до зовнішньоекономічних договорів (контрактів), які передбачають розрахунки в іноземній валюті, згідно з додатками N 1 - 2.

Прем'єр-міністр України

С. МАРЧУК

**Голова Правління
Національного банку України**

В. ЮЩЕНКО

Додаток N 1
до постанови Кабінету Міністрів
України
і Національного банку України
від 21 червня 1995 р. N 444

ТИПОВІ ПЛАТІЖНІ УМОВИ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНИХ ДОГОВОРІВ (КОНТРАКТІВ)

Експорт

1. Поставка товарів з платежем проти поданих документів або на умовах надання покупцеві короткотермінового комерційного кредиту (до 1 року).

Рекомендуються такі форми розрахунків зважаючи на їх вигідність для Української Сторони:

документарний акредитив;

документарне інкасо (з гарантією).

1.1. Типові платіжні умови договору (контракту), яким передбачається розрахунок із застосуванням документарного акредитива.

"1. Платежі за товари, поставлені в рахунок цього Договору (контракту), мають бути здійснені у ____ (назва валюти) ____ з безвідкличного документарного акредитива, відкритого за дорученням Покупця на користь Продавця банком - кореспондентом Уповноваженого банку і авізованого через Уповноважений банк.

Якщо акредитив буде відкритий банком, який не є кореспондентом Уповноваженого банку, Покупець забезпечить підтвердження акредитива банком-кореспондентом Уповноваженого банку.

2. Акредитив, що відкривається відповідно до цього Договору (контракту), підпорядковується Уніфікованим правилам і звичаям для документарних акредитивів у редакції 1993 року, опублікованим Міжнародною торговельною палатою за N 500.

3. Акредитив має бути відкритий протягом/не пізніше ____ днів від дати повідомлення Продавцем про те, що товар підготовлено до відвантаження, терміном дії до _____, на повну суму вартості товару, що не перевищує плюс/мінус 10% (1), а також включаючи ____% річних за користування кредитом (2).

4. Якщо з вини Покупця або його банку відкриття акредитива буде затримано (3), Продавець має право відмовити у відвантаженні товару або розірвати Договір (контракт).

5. Платежі за акредитивом будуть здійснюватися в Уповноваженому банку проти подання Продавцем таких документів:

1) комерційного рахунку в ____ примірниках;

2) повного комплекту (4) чистих бортових коносаментів, виписаних на ім'я/наказу _____, з повідомленням Одержувача, з позначкою "фрахт сплачений/фрахт сплачений наперед" (5) або "фрахт сплачується за місцем призначення" (6) плюс _____ копії (7)

або

дубліката міжнародної авіаційної, автомобільної, залізничної накладної або поштової квитанції, що містить найменування Одержувача вантажу, позначку про сплату фрахту і позначку Перевізника про відправлення вантажу;

3) страхового поліса, виписаного на ім'я/наказу _____ (8);

4) інших документів (9).

Документи повинні бути подані Продавцем до Уповноваженого банку не пізніше/протягом _____ днів від дати відвантаження товару (10).

6. Акредитив передбачає можливість або дозвіл часткових відвантажень/перевантажень (11).

7. Усі витрати, пов'язані з відкриттям, авізуванням, підтвердженням, продовженням терміну, зміною умов та виконанням акредитиву, сплачує Покупець.

8. Якщо умови відкритого акредитива не відповідатимуть умовам цього Договору (контракту), Покупець за свій рахунок за дорученням Продавця забезпечить внесення необхідних змін до умов акредитива".

Примітки:

1) якщо Покупцеві надається комерційний кредит, до платіжних умов після пункту 2 має бути включено додатково текст такого змісту:

"Продавець надає Покупцеві комерційний кредит на період _____ днів/місяців від дати відвантаження товару. Покупець сплачує Продавцеві проценти за користування кредитом за ставкою _____% річних одночасно із сплатою вартості товару" (12);

у разі надання Покупцеві комерційного кредиту, абзац перший пункту 5 викладається в такій редакції:

"Платежі за акредитивом здійснюватимуться через _____ днів від дати відвантаження товару у разі подання Покупцем до Уповноваженого банку документів, зазначених у пункті 5 цього Договору (контракту)";

2) у разі відкриття акредитивів банками країн, що діють, як правило, згідно з нормами англо-американського вексельного права, ці банки за своєю власною ініціативою можуть включати до переліку документів, проти яких (за умови надання яких) здійснюється платіж, переказний вексель (тратту), виписаний з платежем після пред'явлення (at sight) або у визначений термін (при комерційному кредиті), безпосередньо на банк, що відкрив акредитив.

1.2. Типові платіжні умови договору (контракту), яким передбачається розрахунок із застосуванням документарного інкасо (з гарантією):

"1. Платежі за товари, поставлені в рахунок цього Договору (контракту), повинні бути здійснені Покупцем у _____ (назва валюти _____ проти наданих Покупцеві надісланих на інкасо через Уповноважений банк таких документів:

1) комерційного рахунку в _____ примірниках;

2) повного комплекту (13) чистих бортових коносаментів, виписаних на ім'я/наказу Уповноваженого банку або на ім'я Відвантажувача, та індосованих наказу Уповноваженого банку з повідомленням Одержувача, з позначкою "фрахт сплачений/фрахт сплачений наперед" (14) або "фрахт сплачується за місцем призначення" (15), плюс _____ копії (16),

або

дублікату міжнародної авіаційної, автомобільної, залізничної накладної чи поштової квитанції, що містить найменування Одержувача вантажу, позначку про сплату фрахту і позначку Перевізника про відправлення вантажу;

3) страхового поліса, виписаного на ім'я/наказу _____ (17);

4) інших документів (18).

Розрахунки за інкасо здійснюються в порядку, передбаченому Уніфікованими правилами з інкасо в редакції 1978 року, опублікованими Міжнародною торговельною палатою за N 322.

2. Сума платежу має бути переказана Покупцем у повній відповідності з платіжними інструкціями, викладеними в інкасовому дорученні.

3. Усі банківські витрати, пов'язані з виставленням та сплатою інкасо, сплачуються Покупцем.

4. У разі затримки платежу за інкасо з боку Покупця він сплачує Продавцеві проценти за кожний день затримки за ставкою _____%.

Примітки:

1) якщо Покупцеві надається комерційний кредит, то абзац перший пункту 1 викладається у такій редакції:

"1. Продавець надає Покупцеві комерційний кредит на період _____ днів/місяців від дати відвантаження товару. Покупець сплачує Продавцеві проценти за користування кредитом

за ставкою _____% річних одночасно із сплатою вартості товару (19). Платежі за товари, поставлені в рахунок цього Договору (контракту), здійснюватимуться у _____ (назва валюти) _____ протягом/через _____ днів від дати відвантаження товару у разі подання документів, надісланих Продавцем на інкасо через Уповноважений банк";

2) до переліку документів, зазначених у пункті 1 цих умов, може бути включене таке:

"термінового переказного векселя (тратти), виставленого Продавцем на Покупця і виписаного на повну вартість товару плюс проценти за наданий комерційний кредит. Документи мають бути видані Покупцеві тільки проти акцепту ним цього переказного векселя (тратти)";

3) під час розрахунків у формі документарного інкасо за товари, що поставляються на умовах короткотермінового комерційного кредиту, умовою забезпечення платежу є банківські платіжні гарантії. Необхідно вимагати таких самих гарантії для забезпечення платежів за інкасо з платежем проти документів (at sight). При цьому рекомендується включати до умов договору (контракту) такий текст:

"Як забезпечення платежу Покупець надасть Продавцеві протягом _____ днів від дати підписання Договору (контракту) безумовну та безвідкличну гарантію банку-кореспондента Уповноваженого банку з платежем проти простої першої вимоги Продавця. Гарантія має бути виставлена на повну суму вартості товару, включаючи проценти за користування кредитом, і діяти до повного завершення розрахунків за Договором (контрактом). Усі витрати, пов'язані з виставленням, змінами та використанням гарантії, сплачуються Покупцем";

4) з метою швидшого одержання експортної виручки в умовах Договору (контракту) може бути зафіксоване після узгодження з Покупцем здійснення платежів шляхом застосування телеграфного інкасо. У цьому разі абзац перший пункту 1 викладається у такій редакції:

"1. Платежі за товари, поставлені в рахунок цього Договору (контракту), будуть здійснені у _____ (назва валюти) _____ Покупцем після одержання протягом _____ робочих днів від дати повідомлення Уповноваженим банком України банку Покупця про те, що документи на інкасо одержані ним від Продавця. Продавець має подати Уповноваженому банку для надсилання на інкасо такі документи:".

2. Надання послуг (з платежем проти подання документів).

Рекомендуються такі форми розрахунків зважаючи на їх вигідність для Української Сторони:

документарний акредитив;

документарне інкасо (з гарантією).

Рекомендуються тексти платіжних умов договорів (контрактів), аналогічні наведеним вище, за винятком того, що у переліку документів, які мають бути подані для здійснення платежу під час застосування документарного акредитива та документарного інкасо, зазначається комерційний рахунок з відповідною кількістю примірників і у разі потреби документ(и), що підтверджує(ють) надання послуг.

3. Поставка товарів (машин та устаткування) на умовах надання покупцеві комерційного кредиту (від 1 до 8 років).

Рекомендуються такі форми розрахунків зважаючи на їх вигідність для Української Сторони:

документарний акредитив;

комбінований порядок розрахунків;

документарне інкасо (з гарантією).

3.1. Типові платіжні умови договору (контракту), яким передбачається розрахунок із застосуванням документарного акредитива:

"1. Платежі за товари, поставлені в рахунок цього Договору (контракту), повинні бути здійснені у _____ (назва валюти) _____ з безвідкличного документарного акредитива, відкритого за дорученням Покупця на користь Продавця банком - кореспондентом Уповноваженого банку і авізованого через Уповноважений банк. Якщо акредитив буде відкритий банком, який не є кореспондентом Уповноваженого банку, Покупець за свій рахунок забезпечить підтвердження акредитива банком - кореспондентом Уповноваженого банку.

2. Акредитив, що відкривається відповідно до цього Договору (контракту), підпорядковується Уніфікованим правилам і звичаям для документарних акредитивів у редакції 1993 року, опублікованим Міжнародною торговельною палатою за N 500.

3. Продавець надає Покупцеві комерційний кредит на період _____ місяців/років від дати відвантаження товару. Покупець сплачує Продавцеві проценти за користування кредитом за ставкою _____% річних водночас із сплатою вартості товару (20).

4. Акредитив повинен бути відкритий протягом/не пізніше _____ днів від дати повідомлення Продавця про те, що товар підготовлений до відвантаження з дати підписання Договору (контракту), терміном дії до _____, на повну суму вартості товару, а також включаючи _____% річних.

5. Якщо з вини Покупця або його банку відкриття акредитива буде затримано (21), Продавець має право відмовити у відвантаженні товару або розірвати контракт.

6. Платежі за акредитивом здійснюватимуться через _____ місяців/років від дати відвантаження товару за умови подання Продавцем до Уповноваженого банку таких документів:

1) комерційного рахунку в _____ примірниках;

2) повного комплекту (22) чистих бортових коносаментів, виписаних на ім'я/наказу _____, з повідомленням Одержувача, з позначкою "фрахт сплачений/фрахт сплачений наперед" (23) або "фрахт сплачується за місцем призначення" (24) плюс _____ копії (25),

або

дубліката міжнародної авіаційної, автомобільної, залізничної накладної чи поштової квитанції, що містить найменування Одержувача вантажу, позначку про сплату фрахту і позначку Перевізника про відправлення вантажу;

3) страхового поліса, виписаного на ім'я/наказу _____ (26);

4) інших документів (27).

Документи мають бути подані Продавцем до Уповноваженого банку не пізніше/протягом _____ днів від дати відвантаження товару (28).

7. Акредитив передбачає можливість або дозвіл часткових відвантажень/перевантажень (29).

8. Покупець сплатить усі витрати, пов'язані з відкриттям, авізуванням, підтвердженням, продовженням терміну, зміною умов та виконанням акредитива.

9. Якщо умови відкритого акредитива не відповідатимуть умовам цього Договору (контракту), Покупець за свій рахунок та за дорученням Продавця забезпечить внесення до умов акредитива необхідних змін".

Примітки:

1) якщо комерційний кредит надається не на всю суму контракту, а на частину її, і кредитна частина сплачується рівними (нерівними) частками (квотами), то пункти 3 та 6 цих платіжних умов мають бути викладені у такій редакції:

"3. Продавець надає Покупцеві комерційний кредит на _____% вартості Договору (контракту) на період _____ місяців/років від дати відвантаження товару. _____% вартості Договору (контракту) буде сплачено Покупцем Продавцеві проти подання документів на відвантаження. Покупець сплачує Продавцеві проценти за користування кредитом за ставкою _____% річних одночасно із сплатою вартості товару" (30).

"6. Платежі за акредитивом здійснюватимуться таким чином:

- на _____% вартості товару _____ (валюта, сума) _____ в Уповноваженому банку проти подання Продавцем до Уповноваженого банку таких документів (див. перелік документів у пункті 6)

або

- на _____% вартості товару плюс проценти за користування кредитом _____ (валюта, сума) _____ через _____ місяців/років від дати відвантаження товару; і т. д. на кожний кредитний платіж;

2) зазначений у документах, що подаються, комерційний рахунок, у разі надання Покупцеві комерційного кредиту на частину суми Договору (контракту), має містити, крім загальної суми вартості відвантаженого товару, суму платежу за товар та суму кредитного платежу, включаючи проценти за наданий комерційний кредит. У рахунку має також зазначатися, коли та якими частками буде сплачуватися кредитний платіж.

3.2. Типові платіжні умови договору (контракту), яким передбачається комбінований порядок розрахунків:

"1. Платежі за товари, поставлені у рахунок цього Договору (контракту), здійснюватимуться у _____ (назва валюти) _____ в такому порядку:

1.1. (АВАНС) _____% вартості товару _____ (валюта, сума) _____ будуть переказані Покупцем авансом на рахунок Продавця в Уповноваженому банку протягом _____ днів від дати підписання Договору (контракту);

1.2. (ПЛАТІЖ ПРОТИ ПОДАННЯ ДОКУМЕНТІВ) _____% вартості товару _____ (валюта, сума) _____ будуть сплачені з безвідкличного документарного акредитива, відкритого за дорученням Покупця на користь Продавця банком - кореспондентом Уповноваженого банку на всю суму платежу і авізованого через Уповноважений банк.

Якщо акредитив буде відкритий банком, який не є кореспондентом Уповноваженого банку, Покупець за свій рахунок забезпечить підтвердження акредитива банком - кореспондентом Уповноваженого банку.

1.2.1. Акредитив, що відкривається відповідно до цього Договору (контракту), підпорядковується Уніфікованим правилам і звичаям для документарних акредитивів у редакції 1993 року, опублікованим Міжнародною торговельною палатою за N 500".

1.2.2. Акредитив має бути відкритий протягом/не пізніше _____ днів від дати повідомлення Продавця про те, що товар підготовлений до відвантаження, терміном дії до _____, на _____% вартості товару.

1.2.3. Якщо з вини Покупця або його банку відкриття акредитива буде затримано (31), Продавець має право відмовити у відвантаженні товару або розірвати контракт.

1.2.4. Платежі за акредитивом здійснюватимуться в Уповноваженому банку проти подання Продавцем таких документів:

1) комплекту термінових переказних векселів (тратт), виставлених Продавцем на банк Покупця, виписаних на _____% вартості відвантаженого товару, плюс проценти за наданий комерційний кредит;

2) комерційного рахунку в _____ примірниках (32);

3) повного комплекту (33) чистих бортових коносаментів, виписаних на ім'я/наказу _____, з повідомленням Одержувача, з позначкою "фрахт сплачений/фрахт сплачений наперед" (34) або "фрахт сплачується за місцем призначення" (35) плюс _____ копії (36),

або

дублікату міжнародної авіаційної, автомобільної, залізничної накладної чи поштової квитанції, що містить найменування Одержувача вантажу, позначку про сплату фрахту і позначку Перевізника про відправлення вантажу;

4) страхового поліса, виписаного на ім'я/наказу _____ (37);

5) інших документів (38).

Документи мають бути подані Продавцем до Уповноваженого банку не пізніше/протягом _____ днів від дати відвантаження товару (39).

Документи видаються Покупцеві тільки проти акцепту ним переказних векселів (тратт).

1.2.5. Акредитив передбачає можливість або дозвіл часткових відвантажень/перевантажень (40).

1.2.6. Усі витрати, пов'язані з відкриттям, авізуванням, підтвердженням, продовженням терміну, зміною умов та виконанням акредитиву, сплачує Покупець.

1.2.7. Якщо умови відкритого акредитива не відповідатимуть умовам цього Договору (контракту), Покупець за свій рахунок за дорученням Продавця забезпечить внесення до умов акредитива необхідних змін.

1.3. (КРЕДИТНИЙ ПЛАТІЖ) _____% вартості товару, включаючи _____% річних за користування кредитом _____ (валюта, сума) _____, будуть сплачені Покупцем Продавцеві _____ рівними піврічними/річними внесками. Перший внесок має бути здійснений Покупцем через _____ місяців від дати відвантаження відповідної партії товару.

Продавець виставить Покупцеві комплект з _____ переказних векселів (тратт) на _____% вартості кожної окремої партії поставленого товару плюс _____% річних, нарахованих на несплачену частину кредиту (41), та подасть їх до Уповноваженого банку разом з документами на відвантаження за акредитивом, які мають бути видані Покупцеві тільки проти акцепту ним вищезазначених переказних векселів (тратт).

Покупець акцептує переказні векселі (тратти) протягом _____ днів від дати їх одержання банком Покупця.

1.3.1. Для забезпечення своїх зобов'язань із сплати _____% вартості товару, зазначеного у Договорі (контракті) - кредитній його частині, плюс _____% річних за користування кредитом Покупець надасть Продавцеві протягом _____ днів від дати підписання Договору (контракту) гарантію банку - кореспондента Уповноваженого банку.

1.3.2. Гарантія має бути безвідкличною та безумовною, діяти до терміну платежу останнього переказного векселя (тратти) плюс 30 днів для подання претензій у разі несплати переказних векселів (тратт) та передбачати платіж проти простої першої вимоги Продавця.

1.3.3. У разі затримки платежів для сплати зобов'язань Покупця, передбачених Договором (контрактом), Покупець сплатить Продавцеві проценти за затримку платежу за ставкою _____% річних з дня, який є наступним після дня початку терміну платежу, до дати його фактичного надходження".

3.3. Типові платіжні умови договору (контракту), яким передбачаються розрахунки із застосуванням документарного інкасо (з платежем проти поданих документів і на виплат):

"1. Продавець надає Покупцеві комерційний кредит на _____% вартості Договору (контракту) на період _____ місяців/років від дати відвантаження товару. _____% вартості Договору (контракту) буде сплачено Покупцем Продавцеві проти подання документів на відвантаження. Покупець сплачує Продавцеві проценти за користування кредитом за ставкою _____% річних одночасно із сплатою вартості товару (42).

2. Платежі за товари, поставлені у рахунок цього Договору (контракту), здійснюватимуться Покупцем у ____ (назва валюти) _____ в такому порядку:

на ____% вартості товару під документи, тобто ____ (валюта, сума) _____ проти надання Покупцеві відісланих на інкасо через Уповноважений банк таких документів:

1) комплекту з ____ термінових переказних векселів (тратт), виставлених Продавцем Покупцеві на ____% вартості кожної окремої партії поставленого товару, плюс ____% річних, нарахованих за несплачену частину кредиту. Документи мають бути видані Покупцеві тільки проти акцепту ним цих переказних векселів (тратт);

2) комерційного рахунку у _____ примірниках (43);

3) повного комплекту (44) чистих бортових коносаментів, виписаних на ім'я/наказу _____ Уповноваженого банку або на ім'я Відвантажувача та індосованих "наказу Уповноваженого банку", з повідомленням Одержувача, з позначкою "фрахт сплачений/фрахт сплачений наперед" (45) або "фрахт сплачується за місцем призначення" (46), плюс ____ копії (47),

або

дубліката міжнародної авіаційної, автомобільної, залізничної накладної чи поштової квитанції, що містить найменування Одержувача вантажу, позначку про сплату фрахту і позначку Перевізника про відправлення вантажу;

4) страхового поліса, виписаного на ім'я/наказу _____ (48);

5) інших документів (49).

На ____% вартості товару (кредитна частина) плюс проценти за користування кредитом, тобто ____ (валюта, сума) _____ через ____ місяців/років від дати відвантаження товару; і т. д. на кожний кредитний платіж.

3. Покупець акцептує переказні векселі (тратти) протягом ____ днів від дати їх одержання банком Покупця.

4. Розрахунки за інкасо здійснюються в порядку, передбаченому Уніфікованими правилами з інкасо у редакції 1978 року, опублікованими Міжнародною торговельною палатою за N 322.

5. Сума платежу має бути переказана Покупцем у повній відповідності з платіжними інструкціями, викладеними в інкасовому дорученні.

6. Усі банківські витрати, пов'язані з виставленням та сплатою інкасо, сплачуються Покупцем.

7. Для забезпечення своїх зобов'язань із сплати ____% вартості товару, зазначеного у Договорі (контракті), плюс ____% річних за користування кредитом Покупець надасть Продавцеві протягом ____ днів від дати підписання Договору (контракту) гарантію банку-кореспондента Уповноваженого банку.

8. Гарантія має бути безвідкличною та безумовною, діяти до терміну платежу останнього переказного векселя (тратти) плюс 30 днів для подання претензій у разі несплати переказних векселів (тратт) та передбачати платіж проти простої першої вимоги Продавця.

9. У разі затримки платежів для сплачування зобов'язань Покупця, передбачених Договором (контрактом), Покупець сплатить Продавцеві проценти за затримку платежу за ставкою _____% річних із дня, який є наступним після дня початку терміну платежу, до дати його фактичного надходження".

Порядок розрахунку процентів за використання кредиту, що надається відповідно до наведених вище типових платіжних умов договорів (контрактів):

а) проценти за використання кредиту нараховуються на несплачений залишок основного боргу. Такі проценти, розраховані на основі 30 днів у місяці та 360 днів у році (або за фактичною кількістю днів, на які надано кредит), сплачуються наступними дегресивними або рівними чи регресивними внесками одночасно із сплатою кожного внеску для сплачування основного боргу;

б) проценти за кредит, використовуваний до початку його сплати, нараховуються на суму основного боргу з кожної партії товару від дати відвантаження відповідної партії товару до моменту сплати кредиту. Сума цих процентів сплачується одночасно із сплатою першого внеску для погашення основного боргу.

Імпорт

1. Купівля товарів з платежем проти одержання документів або (в окремих випадках) на умовах надання Покупцеві короткотермінового комерційного кредиту до 1 року.

Рекомендуються такі форми розрахунків зважаючи на їх вигідність для Української Сторони:

документарне інкасо;

документарний акредитив.

1.1. Типові платіжні умови договору (контракту), яким передбачається розрахунок із застосуванням документарного інкасо.

"1. Платежі за товари, поставлені у рахунок цього Договору (контракту), мають бути здійснені Покупцем у _____ (назва валюти) _____ протягом _____ днів після одержання Уповноваженим банком інкасового доручення з доданням таких документів:

1) комерційного рахунку в _____ примірниках;

2) повного комплексу (50) чистих бортових коносаментів, виписаних на ім'я Покупця, з позначкою "фрахт сплачується за місцем призначення" (51), плюс _____ копії (52),

або

дубліката міжнародної авіаційної, автомобільної, залізничної накладної чи поштової квитанції, що містить найменування Одержувача вантажу, позначку про сплату фрахту і позначку Перевізника про відправлення вантажу;

3) страхового поліса, виписаного на ім'я/наказу ____ (53);

4) інших документів (54).

2. Сума платежу має бути переказана Покупцем через Уповноважений банк у повній відповідності з платіжними інструкціями, викладеними в інкасовому дорученні.

Розрахунки за інкасо здійснюються в порядку, передбаченому Уніфікованими правилами з інкасо у редакції 1978 року, опублікованими Міжнародною торговельною палатою за N 322.

3. Продавець доручить банку, який виставляє документи на інкасо, внести до інкасового доручення положення про те, що Покупець має право утримати із суми платежу за інкасо суми конвенційного штрафу та страхування, а також інші суми, передбачені Договором (контрактом).

4. Усі банківські витрати на території Покупця сплачуються Покупцем. Усі банківські витрати поза територією Покупця сплачуються Продавцем.

Витрати, пов'язані з переказом платежів, сплачуються відповідно до умов Договору (контракту)".

Примітки:

1) під час укладання договору (контракту) необхідно добиватися здійснення розрахунків у формі інкасо з платежем у конкретний термін (із зазначенням фіксованої кількості днів) після одержання документів Уповноваженим банком;

2) якщо предметом імпорту є товар, остаточний розрахунок за який здійснюється після його прибуття/перевірки в порту призначення, остаточні розрахунки доцільно здійснювати банківським переказом, а коли це неможливо - шляхом виставлення Продавцем на інкасо суми остаточного платежу;

сума остаточного платежу сплачується, як правило, після закінчення 180 днів від дати прибуття судна до українського порту призначення (якщо це морські відвантаження), а у разі відвантаження іншими видами транспорту - з моменту перетину товаром кордону України або в інші терміни, вигідні для українського Покупця;

3) під час поставок машин та устаткування необхідно передбачати сплату тільки за комплектну поставку;

4) необхідно вимагати сплати Продавцем усіх банківських витрат, включаючи витрати на території Покупця;

5) якщо Покупцеві надається комерційний кредит, перший абзац пункту 1 цих платіжних умов має бути викладений у такій редакції:

"1. Продавець надає Покупцеві комерційний кредит на період ____ днів/місяців від дати відвантаження товару або дати одержання Уповноваженим банком інкасового доручення з доданими до нього документами. Покупець сплачує Продавцеві проценти за користування кредитом за ставкою ____% річних одночасно із сплатою вартості товару. Платежі за товари, поставлені в рахунок цього Договору (контракту), здійснюватимуться у ____ (назва валюти) ____ протягом/через ____ днів від дати одержання Уповноваженим банком інкасового доручення з доданими документами".

1.2. Типові платіжні умови договору (контракту), яким передбачається розрахунок із застосуванням документарного акредитива:

"1. Платежі за товари, поставлені в рахунок цього Договору (контракту), мають бути здійснені у ____ (назва валюти) ____ з безвідкличного документарного акредитива, відкритого Уповноваженим банком за дорученням Покупця на користь Продавця та авізованого банком за вибором Уповноваженого банку (55).

Примітка. За контрактами на суму більш як ____, найменування авізуючого банку має бути в обов'язковому порядку узгоджене з Уповноваженим банком.

2. Акредитив, що відкривається відповідно до цього Договору (контракту), підпорядковується Уніфікованим правилам і звичаям для документарних акредитивів у редакції 1993 року, опублікованим Міжнародною торговельною палатою за N 500.

3. Акредитив має бути відкритий протягом ____ днів (56) терміном дії ____ днів на суму вартості товару, що підлягає поставці.

4. Платежі за акредитивом будуть здійснюватися Уповноваженим банком проти надання Продавцем таких документів:

1) комерційного рахунку у ____ примірниках;

2) повного комплекту (57) чистих бортових коносаментів, виписаних на ім'я/наказу ____, з повідомленням ____, з позначкою "фрахт сплачується за місцем призначення" (58), плюс ____ копії (59),

або

дублікату міжнародної авіаційної, автомобільної, залізничної накладної чи поштової квитанції, що містить найменування Одержувача вантажу, позначку про сплату фрахту або позначку Перевізника про відправлення вантажу;

3) страхового поліса, виписаного на ім'я/наказу ____ (60);

4) інших документів (61).

5. Акредитив повинен передбачати можливість або дозвіл часткових відвантажень/перевантажень (62).

6. Усі банківські витрати на території Покупця сплачуються Покупцем. Усі банківські витрати поза територією Покупця сплачуються Продавцем (63).

7. У разі порушення Продавцем термінів поставок та інших умов Договору (контракту), всі витрати, пов'язані з продовженням та зміною акредитива, відшкодовуються за рахунок Продавця".

Примітки:

1) Під час укладання договору (контракту) Покупець не повинен допускати включення до договору (контракту) умови про підтвердження закордонним банком акредитива, що відкривається Уповноваженим банком.

У разі одержання від Продавця інформації про необхідність підтвердження закордонним банком акредитива, відкритого Уповноваженим банком, відповідно до діючих у країні Продавця правил та специфіки товару, Покупець повинен запитати дозволу на це в Уповноваженого банку;

2) у розрахунках за українським імпортом у більшості випадків застосовуються акредитиви з платежем на пред'явлення (at sight).

У разі коли українському Покупцеві надається комерційний кредит на 30 чи більше днів, до платіжних умов договору (контракту) перед пунктом 2 включається таке положення:

"Продавець надає Покупцеві комерційний кредит на період ____ днів/місяців від дати відвантаження. Покупець сплачує Продавцеві проценти за користування кредитом за ставкою ____% річних одночасно із сплатою вартості товару";

3) якщо предметом імпорту є товар, остаточний розрахунок за який здійснюється після прибуття/перевірки в порту призначення, доцільно щоб акредитив був відкритий тільки на суму платежу, що здійснюється проти документів на відвантаження, а остаточні розрахунки здійснювалися банківськими переказами після кількісного та якісного прийому товару, передбаченого контрактом.

2. Надання послуг (з платежем проти одержання документів).

Рекомендуються такі форми розрахунків зважаючи на їх вигідність для Української Сторони:

документарне інкасо;

переказ;

документарний акредитив.

Рекомендуються тексти платіжних умов договорів (контрактів), аналогічні наведеним вище, за винятком того, що у переліку документів, які мають бути надані для здійснення платежу у разі застосування документарного інкасо і документарного акредитива, зазначаються комерційний рахунок та документ, що підтверджує надання послуг.

3. Купівля товарів (машин та устаткування) на умовах одержання Покупцем комерційного кредиту (від 1 до 8 років).

Рекомендуються такі типові платіжні умови договору (контракту):

"1. Платежі за товар, поставлений у рахунок цього Договору (контракту), мають бути здійснені Покупцем у _____ (назва валюти) _____ через Уповноважений банк на рахунок Продавця у _____ банку.

2. Розрахунки за Договором (контрактом) здійснюються у формі інкасо відповідно до Уніфікованих правил з інкасо у редакції 1978 року, опублікованих Міжнародною торговельною палатою за N 322.

3. Платежі за Договором (контрактом) здійснюватимуться таким чином:

3.1. _____% загальної вартості Договору (контракту) (аванс) сплачується Покупцем Продавцеві протягом 30 днів від дати одержання Уповноваженим банком на інкасо таких документів:

а) комерційного рахунку у _____ примірниках;

б) безумовної та безвідкличної гарантії на повернення авансового платежу (включаючи проценти) з платежем проти простої першої вимоги Покупця, яка має бути виставлена банком - кореспондентом Уповноваженого банку;

в) копії експортної ліцензії (64), виданої відповідними органами країни Продавця, або письмової заявки Продавця про те, що така ліцензія не потрібна.

3.2. _____% загальної вартості Договору (контракту) (65) сплачуються Покупцем пропорційно вартості кожної поставки протягом 30 днів від дати одержання Уповноваженим банком на інкасо таких документів:

а) комерційного рахунку у _____ примірниках;

б) повного комплекту (66) чистих бортових коносаментів, виписаних на ім'я Покупця, з позначкою "фрахт сплачується за місцем призначення" (67), плюс _____ копії (68);

в) страхового поліса, виписаного на ім'я/наказу _____ (69); інших документів (70);

д) безумовної та безвідкличної гарантії належного виконання Договору (контракту), включаючи проценти, з платежем проти простої першої вимоги Покупця, яка має бути виставлена банком-кореспондентом Уповноваженого банку після відвантаження першої партії устаткування (71).

- Після поставки Продавець надасть Покупцеві рахунок на 100% вартості поставленого устаткування, в якому окремо будуть зазначені:

_____ % - вже одержаний Продавцем аванс;

_____ % - сплата після поставки;

_____ % - сплата у рахунок комерційного кредиту;

_____ % - сплата гарантійної суми.

- Продавець доручить банку, що виставляє документи на інкасо, внести до інкасового доручення положення про те, що Покупець має право утримати із суми платежу суми конвенційного штрафу, страхування та інші суми, передбачені Договором (контрактом).

3.3. ____% загальної вартості Договору (контракту) (відстрочені платежі) сплачується на умовах комерційного кредиту терміном ____ років ____ рівними послідовними піврічними внесками, перший з яких сплачується через 6 місяців від дати кожного/останнього відвантаження або введення устаткування в експлуатацію (72).

3.3.1. Покупець сплатить Продавцеві прості проценти за користування кредитом за фіксованою ставкою ____% річних.

3.3.2. Проценти обчислюються таким чином:

а) проценти за користування кредитом нараховуються на несплачений залишок основного боргу. Такі проценти, обчислені на основі 30 днів у місяці та 360 днів у році, сплачуються ____ (дегресивними, рівними або регресивними) послідовними піврічними внесками одночасно із сплатою кожного внеску у виплату основного боргу;

б) проценти за кредит, який використовується до початку його сплати, нараховуються на суму основного боргу кожної поставки устаткування від дати виставлення відповідного коносаменту. Ці проценти, обчислені на основі фактичної кількості днів у місяці та 365 днів у році, додаються до суми першого внеску сплати основного боргу.

3.3.3. Сплата комерційного кредиту забезпечується простими векселями/переказними векселями (траттами).

3.3.4. Кожний вексель для сплати комерційного кредиту має містити частину суми основного боргу та відповідну їй суму процентів.

3.3.5. У передбачений комерційними умовами Договору (контракту) термін:

Покупець після одержання документів, зазначених у пункті 3.2, виставляє комплект векселів (та копію будь-якого векселя) і надсилає їх Продавцеві через Уповноважений банк

або

Продавець готує комплект простих векселів та надсилає їх разом із документами, зазначеними у пункті 3.2, Покупцеві для підписання (зазначається під час застосування простих векселів).

3.3.6. У передбачений комерційними умовами Договору (контракту) термін:

Продавець виставить на Покупця для акцепту комплект переказних векселів (та копію будь-якого переказного векселя) і подасть їх разом із документами, зазначеними у пункті 3.2, виставленими на інкасо до Уповноваженого банку. Покупець акцептує вищезазначені переказні векселі і протягом ____ днів від дати їх одержання подасть їх до Уповноваженого банку для відправлення відповідно до інструкцій інкасо (зазначається під час застосування переказних векселів (тратт)).

3.3.7. Місце платежу за простими/переказними векселями - Уповноважений банк, Україна, м. _____.

Векселі сплачуються Покупцем з початком термінів платежу проти надання кожного векселя Уповноваженому банку з інкасовим дорученням. Якщо термін сплати за векселем припадає на неробочий день в Україні, він переноситься на наступний робочий день в Україні.

3.4. ____% загальної суми Договору (контракту) (гарантійна сума) сплачуються після закінчення гарантійного періоду протягом 30 днів від дати одержання Уповноваженим банком на інкасо таких документів:

а) комерційного рахунку в _____ примірниках;

б) копії акта про прийняття-здачу (протоколу), передбаченого контрактом (73).

4. Усі банківські витрати на території Покупця сплачуються Покупцем. Усі банківські витрати поза територією Покупця сплачуються Продавцем. Витрати, пов'язані з переказом платежів, сплачуються Продавцем.

Примітки:

1) якщо Продавець наполягатиме на наданні платіжної гарантії для забезпечення платежів за комерційним кредитом, до платіжних умов договору (контракту) включається таке положення:

"Для забезпечення сплати векселів Покупець надасть Продавцеві безвідкличну гарантію Уповноваженого банку на ____% вартості Договору (контракту), включаючи проценти, яка має бути виставлена згідно з додатком N ____ до Договору (контракту) протягом ____ днів від дати підписання Договору (контракту).

Гарантія набуває чинності та стає дійсною у відповідній частині з виставленням/акцептом простих/переказних векселів Покупцем";

2) до платіжних умов договорів (контрактів), що передбачають виставлення гарантії для забезпечення сплати векселів, включається положення про привілейоване право Уповноваженого банку на купівлю векселів у такій редакції:

"Сторони домовились про те, що привілейоване право на купівлю векселів, що виставляються (акцептуються) Покупцем відповідно до пункту 3.3.5, належить Уповноваженому банку.

Продавець у будь-який час або час від часу має право продати з обігом або без обігу будь-який або всі векселі та гарантію, що належить до них, з метою рефінансування іншому банкові або кредитній установі на умовах, які він буде вважати потрібними, тільки після одержання письмової відмови Уповноваженого банку купити ці векселі на тих же умовах, які були запропоновані Продавцеві певним банком або кредитною установою".

Для того, щоб застосувати це право, Продавець повинен безвідклично запропонувати Уповноваженому банку купити ці векселі на тих же умовах, які були запропоновані Продавцеві певним банком або кредитною установою. Водночас Продавець повинен повідомити Уповноваженому банку такі умови:

суми і терміни виплати векселів та дату поставки;

процентну ставку (прямий дисконт, ставка прибутку з обліком капіталізації процентів, яка розрахована на базі піврічних або річних складних процентів);

базу розрахунків (365/360 або 360/360);

кількість пільгових днів;

комісію за зобов'язання та метод її сплати;

місце платежу за вексями;

№ _____ відповідної гарантії Уповноваженого банку;

інші умови, що їх може висувати Уповноважений банк.

Зазначені пропозиції Продавець повинен надсилати телексом або за адресою:

Україна, м. _____, _____.

"Сторони взяли до уваги заяву Уповноваженого банку про те, що пропозиції Продавця щодо продажу векселів будуть розглядатися Уповноваженим банком у якомога коротший термін; його рішення щодо купівлі або відмови від купівлі векселів разом із дозволом на поступку правами та вимогами за відповідною гарантією на користь певного банку або кредитної установи, зазначеної в пропозиції Продавця, будуть надіслані Продавцеві не пізніше як через 5 робочих днів в Україні після одержання Уповноваженим банком пропозицій Продавця";

3) гарантії Уповноваженого банку для забезпечення сплати векселів надаються відповідно до чинного законодавства України;

4) під час поставки в Україну на умовах комерційного кредиту комплектного устаткування в договорі (контракті) необхідно передбачити початок виплати кредиту через певний період після завершення комплектної його поставки;

5) за договорами (контрактами) на поставку в Україну технологічного устаткування, які передбачають відповідальність Продавця за проведення монтажних робіт, виплата кредиту має починатися не раніше як через 6 місяців від дати введення устаткування в експлуатацію;

6) необхідно вимагати сплати Продавцем усіх банківських витрат, включаючи витрати на території Покупця.

Додаткові рекомендації до типових платіжних умов зовнішньоекономічних договорів (контрактів):

1. Під час укладання договорів (контрактів) з організаціями та фірмами країн, розрахунки з якими здійснюються за кліринговими рахунками, у платіжних умовах договору (контракту) після назви валюти, у якій Покупець повинен здійснити платіж, зазначається:

"згідно з Договором від..." (зазначається дата міжнародного договору, що передбачає проведення розрахунків за клірингом).

2. Якщо в договорі (контракті) валюта ціни не буде відповідати валюті платежу, у платіжних умовах договору (контракту) додатково зазначається курс перерахунку валюти ціни у валюту платежу.

Найбільш прийнятними умовами перерахунків як за експортом, так і за імпортом є такі:

"Платіж має здійснюватись у (назва валюти платежу) за середнім курсом на день, що передує дню платежу на _____ валютному ринку" (74).

У розрахунках за експортом із застосуванням акредитивів, коли відомо, що банк, який відкриває акредитив, має рахунок в Уповноваженому банку, перерахунок може здійснюватися за курсом на день платежу.

Якщо ціна товару зазначена у карбованцях, закордонному контрагенту може бути запропоновано здійснення платежу за контрактом за курсом Національного банку України на день платежу.

3. У розрахунках за експортом, які передбачають надання закордонному Покупцеві комерційного кредиту терміном від 1 до 8 років, рекомендується включати до платіжних умов договору (контракту) захисні застереження, які є способом страхування сторін за договором (контрактом) від валютних ризиків.

Водночас необхідно узгодити з Покупцем та зафіксувати в договорі (контракті) порядок перерахунку сум платежів, враховуючи дію застережень (оскільки існує кілька методів такого перерахунку).

Слід мати на увазі, що в період виконання договору (контракту) застереження може діяти як на користь Продавця, так і на користь Покупця.

Включення до договорів (контрактів) захисних застережень може попередньо узгоджуватися з Уповноваженим банком.

4. Під час укладання договорів (контрактів) на експорт та імпорт з організаціями та фірмами, що перебувають у містах (країнах) місцезнаходження українських банківських установ за кордоном (перелік таких установ публікується Уповноваженим банком), необхідно передбачати проведення розрахунків через ці банки, зазначаючи їх як:

банки, що авізують акредитиви, відкриті Уповноваженим банком;

банки, що виставляють інкасо на Уповноважений банк за імпортом;

банки, на які Уповноважений банк виставляє інкасо за експортом;

банки, через які виконуються платежі під час здійснення банківських переказів.

Посилання на українські банківські установи за кордоном як на банки, що відкривають акредитиви на користь українських експортерів, або як на банки - гаранті платежів за українським експортом недоцільне.

5. У договорах (контрактах) на експорт, що передбачають одержання українським експортером авансового платежу (платежів), іноземний Покупець може вимагати надання йому гарантії повернення авансового платежу. Такі гарантії видає Уповноважений банк на умовах та згідно з формою, передбаченою чинним законодавством.

6. Під час укладання договорів (контрактів) на експорт іноземний Покупець може наполягати на сплаті частини вартості договору (контракту) тільки після прийняття (перевірки) введення в експлуатацію товару (устаткування) або на наданні йому гарантії виконання договору (контракту). Сума такого платежу або гарантії не може перевищувати 10 - 12% вартості договору (контракту). У будь-якому разі доцільно наполягати на наданні гарантії виконання договору (контракту) замість гарантійного платежу.

Такі гарантії видаються Уповноваженим банком на умовах та згідно з формою, передбачених чинним законодавством.

7. Під час підписання договорів (контрактів) на імпорт, які передбачають надання українському Покупцеві комерційного кредиту, практикується зазначати у векселях і траттах, що виставляються для забезпечення платежів за комерційним кредитом, слово "effective" перед назвою іноземної валюти, у якій здійснюється платіж.

8. Під час використання у розрахунках за експортом та імпортом документарних акредитивів залежно від умов договорів (контрактів) можуть застосовуватися різні види акредитивів, наприклад, револьверні, трансферабельні та інші. Особливості застосування таких акредитивів передбачаються чинним законодавством. У разі пропонування іноземним партнером виду акредитива, не передбаченого чинним законодавством, додаткова інформація може бути одержана в Уповноваженому банку.

9. У договорах (контрактах) на експорт, які передбачають здійснення розрахунків за інкасо, іноземний покупець може запропонувати як забезпечення платежів замість банківської гарантії резервні акредитиви типу "стенд-бай (stand-by)", підпорядковані Уніфікованим правилам та звичаям для документарних акредитивів у редакції 1993 року, опублікованим Міжнародною торговельною палатою за N 500. Таким акредитивам надається перевага як виду забезпечення платежу перед банківськими платіжними гарантіями.

10. Українські організації виконують підрядні роботи за кордоном, у тому числі на умовах "під ключ", виступаючи як генеральні підрядчики.

Договори (контракти) на умовах підряду включають у себе різні види поставок/робіт та відповідних їм платежів і, таким чином, платіжні умови цих договорів (контрактів) складаються ніби з кількох типових платіжних умов звичайних контрактів, викладених вище.

У цілому схема умов платежу і форм розрахунків, які здійснюються за договором (контрактом) на умовах підряду, може мати такий вигляд:

I. Авансовий платіж (як правило, 10 - 15% вартості договору (контракту) здійснюється шляхом банківського переказу. У деяких випадках авансовий платіж може бути здійснений і за акредитивом проти розписки Підрядчика та/або гарантії повернення авансового платежу. Одержання авансового платежу є найбільш вигідним. У всіх випадках Покупець (Замовник) має право вимагати надання банківської гарантії повернення авансового платежу.

II. Підготовчі або проектні роботи звичайно оплачуються за фактичним виконанням проти рахунків Підрядчика і документа, що підтверджує виконання робіт (окремий документ або засвідчення рахунків Замовником).

Для оплати використовується інкасова форма розрахунків, рідше - акредитив. Останній є вигіднішим.

Під час використання інкасо доцільно вимагати надання Замовником банківської гарантії для забезпечення платежів.

III. Поставки устаткування оплачуються, як правило, за акредитивами проти надання документів на відвантаження.

Примітки:

Для проведення робіт Підрядчик ввозить, як правило, до країни Замовника машини та устаткування, які мають бути вивезені після виконання замовлення. Для того, щоб запобігти сплаті мита, відповідно до правил, чинних у країні Замовника, митним органам країни Замовника може бути надана гарантія Уповноваженого банку для забезпечення зобов'язань Підрядчика щодо вивезення машин та устаткування після завершення робіт.

Монтажні та будівельні роботи оплачуються, як правило, за фактичним виконанням проти рахунків Підрядчика та документа, що підтверджує виконання робіт (окремий документ або засвідчення рахунків Замовником).

Для оплати використовується інкасова форма розрахунків.

Необхідно вимагати надання Замовником банківської гарантії на забезпечення платежів за інкасо.

Як свідчить практика, монтажні роботи можуть оплачуватися за акредитивом, що є вигіднішим. При цьому акредитив відкривається і на оплату устаткування, і на оплату монтажних робіт.

IV. Гарантія виконання договору (контракту), виставлена на суму, що не перевищує 10 - 12% вартості договору (контракту), замінює собою гарантійні платежі, на яких може наполягати Замовник. Гарантія, як правило, втрачає чинність після підписання документів про введення об'єкта в експлуатацію.

Примітка. У випадках, коли Замовнику вдається включити до договору (контракту) положення про гарантійні платежі, гарантія виконання договору (контракту) не надається.

Ця схема складена виходячи із здійснення усіх платежів без надання Замовнику комерційного кредиту. Якщо такий кредит наданий, доцільно використовувати варіанти типових умов договорів (контрактів), передбачених для розрахунків за експортом на умовах комерційного кредиту терміном від 1 до 8 років.

Оскільки з більшості договорів (контрактів) на умовах підяду Уповноважений банк виступає як гарант виконання зобов'язань українським Підрядчиком, платіжні умови таких договорів (контрактів) необхідно попередньо узгоджувати з Уповноваженим банком.

- (1) Зазначається, як правило, під час поставок наливних, сипучих чи навалочних вантажів.
- (2) Зазначається у разі надання Покупцеві короткотермінового комерційного кредиту. Порядок обчислення процентів наведено далі.
- (3) Може бути зазначено, на який саме термін.
- (4) Або -/- оригіналів.
- (5) Під час відвантаження на умовах СІФ, КАФ.
- (6) Під час відвантаження на умовах ФОБ.
- (7) Зазначається у разі потреби.
- (8) Під час відвантаження на умовах СІФ.
- (9) Зазначається перелік необхідних сертифікатів: кількості, якості, походження тощо; пакувальних листів, специфікацій тощо.
- (10) Не більш як 21 день.
- (11) Зазначається у разі потреби.
- (12) Порядок розрахунку процентів викладено далі.
- (13) Або -/- оригіналів.
- (14) Під час відвантаження на умовах СІФ, КАФ.
- (15) Під час відвантаження на умовах ФОБ.
- (16) Зазначається у разі потреби.
- (17) Під час відвантаження на умовах СІФ.
- (18) Зазначається перелік необхідних сертифікатів: кількості, якості, походження тощо; пакувальних листів, специфікацій тощо.
- (19) Порядок обчислення процентів наведено далі.
- (20) Порядок розрахунку процентів наведено далі.
- (21) Може бути зазначено, на який саме термін.
- (22) Або -/- оригіналів.
- (23) Під час відвантаження на умовах СІФ, КАФ.
- (24) Під час відвантаження на умовах ФОБ.
- (25) Зазначається у разі потреби.

- (26) Під час відвантаження на умовах СІФ.
- (27) Зазначається перелік необхідних сертифікатів: кількості, якості, походження тощо; пакувальних листів, специфікацій тощо.
- (28) Не більш як 21 день.
- (29) Зазначається у разі потреби.
- (30) Порядок обчислення процентів наведено далі.
- (31) Може бути зазначено, на який саме термін.
- (32) У рахунку має бути зазначена загальна сума вартості відвантаженого товару, а також частина вартості товару, отриманого від Покупця авансом, сума платежу за товар та сума кредитного платежу. Крім того, зазначається, коли і якими частинами буде сплачуватися кредитний платіж.
- (33) Або -/- оригіналів.
- (34) Під час відвантаження на умовах СІФ, КАФ.
- (35) Під час відвантаження на умовах ФОБ.
- (36) Зазначається у разі потреби.
- (37) Під час відвантаження на умовах СІФ.
- (38) Зазначається перелік необхідних сертифікатів: кількості, якості, походження тощо; пакувальних листів, специфікацій тощо.
- (39) Не більш як 21 день.
- (40) Зазначається у разі потреби.
- (41) Порядок обчислення процентів наведено далі.
- (42) Порядок обчислення процентів наведено далі.
- (43) У рахунку повинні бути зазначені загальна сума вартості відвантаженого товару, сума платежу під документи та сума кредитного платежу. Крім того, зазначається, коли і якими частинами буде сплачуватися кредитний платіж.
- (44) Або -/- оригіналів.
- (45) Під час відвантаження на умовах СІФ, КАФ.
- (46) Під час відвантаження на умовах ФОБ.
- (47) Зазначається у разі потреби.
- (48) Під час відвантаження на умовах СІФ.

- (49) Зазначається перелік необхідних сертифікатів: кількості, якості, походження тощо; пакувальних листів, специфікацій тощо.
- (50) Або -/- оригіналів.
- (51) Під час відвантаження на умовах ФОБ.
- (52) Зазначається у разі потреби.
- (53) Під час відвантаження на умовах СІФ.
- (54) Зазначається перелік необхідних сертифікатів: кількості, якості, походження тощо; пакувальних листів, специфікацій тощо.
- (55) У разі якщо Продавець не згоден надати право вибору авізуючого банку Уповноваженому банку, вибір банку слід узгоджувати під час укладання договору (контракту) у кожному окремому випадку з Уповноваженим банком, а у разі неможливості такого узгодження - скористатися банками, зазначеними в Переліку банків-кореспондентів Уповноваженого банку і рекомендованими для здійснення розрахунків.
- (56) Від дати підписання договору (контракту).
- (57) Або -/- оригіналів.
- (58) Під час відвантаження на умовах ФОБ.
- (59) Зазначається у разі потреби.
- (60) Під час відвантаження на умовах СІФ.
- (61) Зазначається перелік необхідних сертифікатів: кількості, якості, походження тощо; пакувальних листів, специфікацій тощо.
- (62) Зазначається у разі потреби.
- (63) У разі коли Продавець погоджується сплачувати комісійні та оплатити витрати лише на території своєї країни, можлива сума витрат, яка збирається Уповноваженим банком, може бути включеною до ціни товару.
- (64) Або інших відповідних документів.
- (65) Платіж після поставки.
- (66) Або -/- оригіналів.
- (67) Під час відвантаження на умовах ФОБ.
- (68) Зазначається у разі потреби.
- (69) Під час відвантаження на умовах СІФ.

(70) Зазначається перелік необхідних сертифікатів: кількості, якості, походження тощо; пакувальних листів, специфікацій тощо.

(71) У разі якщо договором (контрактом) не передбачена сплата гарантійної суми.

(72) Зазначається момент початку виплати кредиту відповідно до комерційних умов договору (контракту). Наступні ____ внесків для сплати основного боргу сплачуються з інтервалом у 6 місяців після терміну сплати першого внеску.

(73) Якщо не передбачена гарантія належного виконання договору (контракту).

(74) За експортом доцільно зазначати ринок країни валюти платежу, за імпортом - ринок країни валюти ціни.

Додаток N 2
до постанови Кабінету Міністрів
України
і Національного банку України
від 21 червня 1995 р. N 444

ТИПОВІ ФОРМИ **захисних застережень до зовнішньоекономічних договорів** **(контрактів), які передбачають розрахунки в іноземній валюті**

Валютно-цінові застереження

У разі коли валюта ціни і валюта розрахунку різні.

Валюта розрахунку (назва валюти) визначена виходячи із співвідношення валютного курсу на день підписання договору (контракту) і становить ..X.. одиниць валюти ціни договору (контракту) (назва валюти). Якщо на день розрахунку валютний курс зміниться більш як на .. +/- Y.., суму платежу буде відповідно змінено у співвідношенні ..X.. .

Валюта розрахунку (назва валюти) визначена виходячи із співвідношення валютного курсу на день підписання договору (контракту) і становить ..X.. одиниць валюти ціни договору (контракту) (назва валюти). Якщо на день розрахунку валютний курс зміниться, суму платежу буде відповідно змінено у співвідношенні ..X.. .

У разі коли валюта ціни і валюта розрахунку збігаються, але ціна товару ставиться у залежність від курсу іншої валюти.

Сума даного договору (контракту) становить ..X.. одиниць .. **зазначеної валюти** .. . Якщо у день, що передує дню платежу, курс .. **зазначеної валюти** .. стосовно до .. **зазначеної іншої валюти** .. зміниться порівняно з курсом .. **зазначеної валюти** .. стосовно до .. **зазначеної іншої валюти** .. на день, який передує дню підписання договору (контракту),

що становить Y .. **зазначеної валюти** .. за одиницю .. **зазначеної іншої валюти** .., зміниться і сума даного договору (контракту) у відповідній пропорції.

Антидемпінгові застереження

Покупець бере на себе повну відповідальність за додержання антидемпінгових норм, правил і процедур на своєму національному ринку та ринках подальшої реалізації предмета договору (контракту), зобов'язується не здійснювати операції на цих ринках за цінами, які є демпінговими згідно із законодавством та міжнародними договорами відповідної держави, і бути єдиним відповідачем з усіх можливих антидемпінгових позовів і претензій та сплатити у повному обсязі мито, збори та інші стягнення, що накладаються на товар, який є предметом цього договору (контракту), згідно з антидемпінговим законодавством країни ввезення.

Застереження про конфіденційність

Сторони погодилися, що текст договору (контракту), будь-які матеріали, інформація та відомості, які стосуються договору (контракту), є конфіденційними і не можуть передаватися третім особам без попередньої письмової згоди іншої Сторони договору (контракту), крім випадків, коли таке передавання пов'язане з одержанням офіційних дозволів, документів для виконання договору (контракту) або сплати податків, інших обов'язкових платежів, а також у випадках, передбачених чинним законодавством, яке регулює зобов'язання Сторін договору (контракту).

Форс-мажорні застереження

Сторони погодилися, що в разі виникнення форс-мажорних обставин (дії нездоланної сили, яка не залежить від волі Сторін), а саме: війни, воєнних дій, блокади, ембарго, інших міжнародних санкцій, валютних обмежень, інших дій держав, які унеможливають виконання Сторонами своїх зобов'язань, пожеж, повеней, іншого стихійного лиха чи сезонних природних явищ, зокрема таких як замерзання моря, проток, портів тощо, закриття шляхів, проток, каналів, перевалів, Сторони звільняються від виконання своїх зобов'язань на час дії зазначених обставин. У разі коли дія зазначених обставин триває більш як _____ днів, кожна із Сторін має право на розірвання договору (контракту) і не несе відповідальності за таке розірвання за умови, що вона повідомить про це іншу Сторону не пізніше як за _____ днів до розірвання. Достатнім доказом дії форс-мажорних обставин є документ, виданий _____ (назва організації).

Виникнення зазначених обставин не є підставою для відмови Покупця від плати за товари (роботи, послуги), поставлені до їх виникнення.

Застереження про реекспорт

Сторони погодилися, що Покупець не буде здійснювати реекспорт товару, який є предметом цього договору (контракту), на ринки _____ без попередньої письмової згоди Продавця.

Застереження на випадок ненадходження коштів за експорт

У разі несвоєчасного надходження виручки за експортну продукцію Покупець сплачує Продавцеві пеню у розмірі ..X.. від простроченої суми платежу за кожний день прострочення.

Застереження на випадок ненадходження продукції за імпортом в обумовлені договором (контрактом) терміни

У разі ненадходження продукції за імпортом у терміни, які обумовлені договором (контрактом), Продавець сплачує Покупцеві ..X.. відсотків від суми непоставленої продукції за кожний день прострочення.

Застереження про відповідальність

Сторони погодилися, що вони самостійно та безпосередньо несуть відповідальність за виконання цього контракту, а також що будь-яка претензія, позов чи інша правова вимога не можуть бути пред'явлені до держави Україна та (найменування держави іноземної сторони) чи до окремих їх органів за невиконання чи неналежне виконання цього контракту.

(додаток N 2 доповнено розділом згідно з постановою
Кабінету Міністрів України і Національного банку України
від 28.07.2004 р. N 984)
